

MADDLAIN

Het identificeren van de noden met het oog op het moderniseren van toegang tot digitale gegevens in bibliotheken en archieven

DUUR
 1/01/2015 - 31/03/2017

BUDGET
 448.418 €

PROJECT BESCHRIJVING

Context

Sinds het midden van de jaren 1990 zijn culturele instellingen het digitale tijdperk binnengetrokken. Nieuwe technologieën op het vlak van scanners, gebruikersplatformen, opslagmedia en internet boden nieuwe mogelijkheden voor het beheer en het beschikbaar stellen van hun collecties. Duizenden documenten werden reeds gescand en elk stadium van de kennisproductie bevat tegenwoordig een digitale component: van de analyse van de documenten tot het verspreiden van de resultaten en het organiseren van data.

Het gebruik van digitale technologieën heeft een impact op de gebruikers in het algemeen en in het bijzonder op de werkmethode binnen de humane wetenschappen door de opkomst van de 'digital humanities'. Instellingen moeten daarom in staat zijn om nieuwe noden en verwachtingen van hun publiek te identificeren, niet alleen om tegemoet te komen aan nieuwe denkbeelden, maar ook om die te stimuleren.

Algemene doelstelling

MADDLAIN heeft tot doel een analyse uit te voeren van de gebruiken en noden van de verschillende doelpublieken van de instellingen uit de pool documentatie van de Federale Wetenschappelijke Instellingen (CegeSoma, Koninklijke Bibliotheek en Rijksarchief) op het vlak van toegang tot digitale informatie.

Het project bestaat uit drie componenten. Een eerste studie betreft de algemene toegang tot digitale informatie terwijl een tweede de e-learning praktijken van universiteitsstudenten uit de geesteswetenschappen onderzoekt. Een derde studie is gericht op het gebruik van virtuele onderzoeksomgevingen door onderzoekers uit de geesteswetenschappen.

De drie federale instellingen zullen de kennis verkregen via MADDLAIN gebruiken voor het verbeteren van hun huidige platformen en voor het promoten van nieuwe interactieve structuren voor de verspreiding van kennis (door het gebruik van e-learning) en voor het bevorderen van wetenschappelijke samenwerking (door het creëren van virtuele onderzoeksomgevingen).

Methodologie

Gegevens

Het MADDLAIN project zal gebruik maken van zowel bestaande als nieuwe gegevens. Het genereren van nieuwe data staat centraal in het project omdat de analyse van het gedrag van de verschillende gebruikersgroepen om toegang te krijgen tot digitale informatie de ontwikkeling vraagt van specifieke methoden en tools waar de instellingen momenteel niet over beschikken.

Verzamelen van de gegevens

Vanuit methodologisch oogpunt is het de bedoeling om gegevens zowel automatisch als met een proactieve aanpak te verzamelen. Twee soorten gegevens zullen verzameld worden: gestructureerde en niet-gestructureerde/semigestructureerde gegevens. De gestructureerde gegevens zullen worden verkregen uit databases en websites van de drie instellingen. De niet-gestructureerde/semigestructureerde gegevens zullen verzameld worden door middel van vragenlijsten en interviews. Deze zullen worden uitgevoerd bij het grote publiek, studenten en onderzoekers.

Bestaande gegevens zullen geëxtraheerd worden uit de account en document management systemen, diverse databanken, websites en virtuele exposities van de drie instellingen. Ook de wetenschappelijke literatuur betreffende digitale bibliotheken, e-learning en virtuele onderzoeksomgevingen zal geanalyseerd worden. Nieuwe gegevens om te analyseren zullen verkregen worden uit interviews met het personeel van de instellingen, interviews met gebruikers, gegevens van web analytics en de gegevens over het gebruik van de document management systemen van de instellingen.

MADDLAIN

De keuze van de steekproef

Om de drie onderwerpen (algemene toegang tot digitale informatie, e-learning en virtuele onderzoeksomgevingen) te kunnen bestuderen, zullen verschillende steekproeven uitgevoerd worden. Een grote steekproef van het publiek van de drie instellingen (journalisten, onderzoekers, studenten, burgers enz.) zal worden gebruikt om de kwestie van de algemene toegang tot digitale informatie te behandelen. Om het gebruik van digitale informatie in het kader van e-learning te onderzoeken, zal een specifieke steekproef van universiteitsstudenten gebruikt worden. Een steekproef bestaande uit onderzoekers zal noodzakelijk zijn voor het bestuderen van virtuele onderzoeksomgevingen.

Afhankelijk van de steekproeven kunnen verschillende benaderingen met tools en vragenlijsten worden ontwikkeld. In een laatste fase zullen de kwantitatieve en kwalitatieve gegevens samengebracht worden in één dataset om zo een gemengde analyse toe te laten.

Aard van de interdisciplinariteit

MADDLAIN biedt op verschillende niveaus een interdisciplinaire aanpak. De verschillende partners bieden een verscheidenheid aan vaardigheden: geesteswetenschappen en collectiemanagement voor de promotors van de drie wetenschappelijke instellingen, digital humanities voor MaSTIC ULB en IT voor iMinds-MMLab. Er is ook variatie in de gekozen methodologische aanpak: zowel automatische als handmatige collectie van gegevens en zowel kwantitatieve als kwalitatieve analyse. Het project richt zich op drie verschillende onderwerpen (toegang tot digitale informatie in het algemeen, e-learning en virtuele onderzoeksomgevingen) en de digitale informatie die door de drie instellingen beschikbaar wordt gesteld, oefent op vele gebieden invloed uit (literatuur in de geesteswetenschappen, openbare archieven, privé-archieven, documenten, foto's, audiobestanden enz.). Daarnaast bestaat het wetenschappelijk comité uit onderzoekers uit de sociale wetenschappen, onderzoekers, technici, experts in 'digital humanities' en bibliotheekhoofden.

Potentiele impact van het onderzoek voor wetenschap, maatschappij en/of op de beslissingsondersteuning

De impact op de academische wereld is dubbel. MADDLAIN zal niet alleen bijdragen tot het wetenschappelijk onderzoek naar het gedrag van gebruikers met betrekking tot de toegang tot digitale informatie op het gebied van 'digital humanities', maar het zal ook de academische en wetenschappelijke wereld helpen in de zoektocht naar informatie door het aanbieden van technologische oplossingen aangaande de ontwikkeling van virtuele onderzoeksomgevingen en een betere algemene toegang tot digitale informatiebronnen.

In een maatschappij waarin de toegang tot informatie een grote uitdaging vormt, is MADDLAIN essentieel om de gedragingen in de benadering van digitale informatie te begrijpen en om dus in staat te zijn tools aan te bieden die niet alleen een betere toegang tot die informatie bieden, maar ook het publiek de mogelijkheid geven om ze kritisch te benaderen. In de context van e-learning heeft dit project ook als doel nieuwe perspectieven op het gebied van onderwijs en opleiding aan te reiken.

Aangezien MADDLAIN als onderzoeksobject drie federale wetenschappelijke instellingen neemt en het gebruik en de behoeften van hun publiek bestudeert, presenteert het zich als een prachtig hulpmiddel om het werk van Belspo te valoriseren. De resultaten zullen niet alleen moeten toelaten dat het Federaal Wetenschapsbeleid zichtbaarheid krijgt en efficiënter wordt, maar ook de ontwikkeling van een gemeenschappelijk platform voor het verspreiden van informatie bevorderen.

Beschrijving van de finale onderzoeksresultaten

De projectwebsite zal initieel gebruikt worden om het project voor te stellen en om de vragenlijsten te verspreiden, en uiteindelijk zullen de resultaten erop gepubliceerd worden. Op het einde van het tweede jaar zal een colloquia gehouden worden met als doel de resultaten te vergelijken met andere observaties, vooral van buiten België. Op het einde van het project zal een publicatie worden voorbereid. Het zal van alle partners een rapport over hun onderzoeksresultaten bevatten alsook een analyse van de gegevens en de methodologie die gebruikt werd om de resultaten te verkrijgen. Het rapport zal betrekking hebben op de onderzoeksvraag aangaande de gebruiken en noden van gebruikers in verband met toegang tot digitale informatie van het CegeSoma, de Koninklijke Bibliotheek en het Rijksarchief. Daarnaast zullen ook gesprekken gevoerd worden met het personeel van de drie instellingen om de resultaten voor te stellen en discussies te starten over hoe er in de toekomst in de praktijk op gebouwd kan worden.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Florence GILLET

Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij (CEGESOMA)
Florence.gillet@cegesoma.be

Partners

Sophie VANDEPONTSEELE

Koninklijke bibliotheek van België (KBR)
sophie.vandepontseele@kbr.be

Chantal VANCOPPENOLLE

Rolande DEPOORTERE

Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën (ARA)

chantal.vancoppenolle@arch.be
Rolande.Depoortere@arch.be

Seth VAN HOOLAND

Universiteit Libre de Bruxelles (ULB)
svhoolan@ulb.ac.be

Erik MANNENS

iMinds
erik.mannens@ugent.be

LINKS

www.maddlain.iminds.be

FEDERAAL WETENSCHAPSBELEID

231 Louizalaan • B-1050 Brussel
Tel. +32 (0)2 238 34 11

<http://www.belspo.be/brain-be/> • Email : BRAIN-be@belspo.be

BR/153/A5/MADDLAIN